

University of Groningen

Chemotherapie bij bacillaire dysenterie

Lopes Cardozo, Paul

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

1940

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Lopes Cardozo, P. (1940). *Chemotherapie bij bacillaire dysenterie*. N.V. Erven B. Van Der Kamp.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

SAMENVATTING.

Uit een studie van de literatuur over chemotherapie met sulfanilamidederivaten blijkt, dat de gevoeligheid van shigellae voor deze preparaten nog weinig is nagegaan. Dit feit was aanleiding, om langs verschillende wijze te trachten meer inzicht in de werkzaamheid der chemotherapeutica van de sulfanilamidereeks ten opzichte van bacillaire dysenterie te verkrijgen. Uit proeven in vitro was met zekerheid vast te stellen, dat dysenteriebacillen in vitro inderdaad gevoelig zijn voor sulfanilamide (dat bij onze proefopstelling vóornamelijk bacteriostatisch werkt) en in het bijzonder voor sulfapyridine en sulfamethylthiazol. Deze laatste preparaten werken ongeveer even sterk bactericied. Pepton blijkt de werking van het sulfapyridine te belemmeren, evenals een suspensie doodgekookte shigellae. Bij 4° C is een werking van het chemotherapeuticum op shigellae niet aantoonbaar. Dextrose remt de bactericide werking van het chemotherapeuticum niet, doch versterkt deze juist een weinig.

Ook versch bloed versterkt de bactericidie door sulfapyridine. De bactericidie van versch bloed blijkt, evenals die door sulfapyridine, door pepton te worden verminderd.

Toevoegen van physiologisch zout blijkt de bactericidie door sulfapyridine iets te versterken, hoewel veel minder dan in Mellon's phenomeen der potentiatie bij haemolytische streptococcen.

Bij een vergelijking van Ringer's vloeistof en physiologische zoutoplossing is slechts weinig verschil te constateeren. Het sulfapyridine werkt wellicht iets sterker bij toevoegen van

physiologische zoutoplossing, dan bij toevoeging van Ringer's vloeistof.

Het sulfapyridine is door ultrafiltratie van de eiwitten van het bloed te scheiden. Het gaat hiermee dus geen verbinding aan.

Met curven en foto's zijn eenige der belangrijkste uitkomsten verduidelijkt.

In aansluiting aan de proeven in vitro is een experiment in vivo verricht, waarbij het gelukt is een peritonitis door shigellae te veroorzaken.

Met chemotherapie waren 9 der 10 proefdieren tot genezing te brengen, terwijl 9 van 10 controledieren stierven. Ter controle werden alle gestorven caviae geseceerd. Uit het hartebloed van 3 controledieren en het eene proefdier, dat stierf, werden shigella dispar (Sonne) gekweekt, terwijl bovendien uit het vocht in peritoneo van iedere doode cavia shigella dispar (Sonne) werd gekweekt.

Daar nu zoowel in vitro als in vivo de gevoeligheid der shigellae voor chemotherapie aan te toonen was, zijn vervolgens 8 patienten met dysenterie met chemotherapie behandeld. De behandeling leek een duidelijken invloed te hebben. De temperatuur daalde snel, de diarrhoe was opvallend snel verdwenen en de algemeene toestand herstelde zich eveneens spoedig. Het lijkt evenwel raadzaam het chemotherapeuticum slechts korten tijd toe te dienen, wegens de neiging tot leucopenie, die reeds zonder chemotherapie bij de bacillaire dysenterie bekend is.

Daar het dysenterisch symptomencomplex bij kinderen soms door salmonellae of eberthelliae wordt veroorzaakt, is er nog op te wijzen, dat ook in dit geval een chemotherapie succes kan hebben. Ook hier geldt echter weer de raad met het chemotherapeuticum voorzichtig te zijn, wegens de neiging tot leucopenie, die ook hier aanwezig is.

Ook de huisarts kan eventueel het dysenterisch symptomencomplex met sulfapyridine behandelen.

Tot slot volgt nog een theoretische beschouwing over de werking van sulfanilamidederivaten vergeleken met germanine en enkele andere medicamenten. Al deze stoffen werken zgn. devitaliseerend. Er ontstaat een bacteriodegeneratie, die zich uit in bacteriostase, verminderde toxiciteit en verminderde weerstand tegen de afweermechanismen van het macro-organisme. Bij sterker werking kan men bactericidie bereiken, waarvan drie graden zijn te onderscheiden, de partiële, subtotale en totale bactericidie. Germanine, sulfanilamide en andere stoffen vormen een groep antiïnfectieuze geneesmiddelen, die samengevat worden tot de zgn. devitaliseerende geneesmiddelen. Hier ligt nog een heel terrein ter bewerking braak.
